

ZÁPISNICA

z desiateho zasadnutia Výboru pre práva lesieb, gejev, bisexuálnych, transrodových a intersexuálnych osôb (ďalej len „výbor“)

21.4.2017.2016 o 10:00 hod., Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky

Prítomní členovia a členky výboru: vid' podľa priloženej prezenčnej listiny

Program zasadnutia:

1. Otvorenie zasadnutia.
2. Analýza právneho postavenia nezosobášených párov
3. Osvedčenie o vzdelaní pre osoby po zmene pohlavia
4. Odporúčania Výboru OSN pre ľudské práva k štvrtej periodickej správe Slovenskej republiky

Rokovania v rámci jednotlivých bodov programu:

Bod 1.

Otvorenie zasadnutia:

Lucia Žitňanská, predsedníčka výboru, podpredsedníčka vlády a ministerka spravodlivosti

Predsedníčka výboru otvorila zasadnutie a predstavila pracovnú verziu materiálu „Analýza právneho postavenia nezosobášených párov“, ktorý bol zaslaný členom výboru vopred.

Bod 2.

Lucia Žitňanská, predsedníčka výboru, podpredsedníčka vlády a ministerka spravodlivosti

Otvorila diskusiu k predloženému materiálu a poprosila o stanoviská členov výboru.

Silvia Porubánová, Inštitút pre výskum práce a rodiny

Ocenila vznik analýzy a uviedla, že Inštitút práce a rodiny bol tento rok poverený dvojročnou úlohou vypracovať materiál „Situácia rodinná a osobná párov LGBTI“.

Martin Macko, Iniciatíva Inakosť, podpredseda výboru

Taktiež ocenil vznik analýzy a rozdelenie na tri línie, aké práva a povinnosti sa obsahovo nachádzajú v neregistrovanej kohabitácii, aké v manželstve a aké by mohli byť v registrovanom partnerstve. Namietal terminológiu „neregistrovanú kohabitáciu“ nazývanú alternatívne v úvode materiálu „životným partnerstvom“, nakoľko životné partnerstvo sa zaužívalo pre pojem registrované partnerstvo. Navrhol používať pojem „minimálny štandard právneho postavenia pre nezosobášené páry“ navrhnutý v materiáli, pri ďalších krokoch súvisiacich s návrhmi opatrení.

Martina Matejková, Ministerstvo zdravotníctva SR

Informovala o legislatívnom zámere ministerstva, upraviť ustanovenie zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, ktoré sa týka sprístupňovania údajov zo zdravotnej dokumentácie, resp. nahliadania do zdravotnej dokumentácie po smrti.

Lucia Žitňanská, predsedníčka výboru, podpredsedníčka vlády a ministerka spravodlivosti

Vyjadрила potrebu zjednotenia terminológie a definícií pred začatím legislatívneho procesu úpravy jednotlivých životných situácií nezosobášených párov. Vymedzenie kritérií, ktoré musia nezosobášené páry spĺňať za účelom nadobudnutia určitých práv. Následne uviedla, že k zákonu o zdravotnej starostlivosti sa bude informovať u ministra zdravotníctva.

Jana Mochňacká, Národný inšpektorát práce

Navrhla zahrnúť do analýzy aj úpravu ustanovení Zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní, ktoré sa týkajú zamestnávania u živnostníkov, konkrétne jeho blízkych osôb v priamom rade.

Lucia Žitňanská, predsedníčka výboru, podpredsedníčka vlády a ministerka spravodlivosti

Opätovne uviedla, že je potrebné zjednotiť terminológiu a vytvoriť kritériá pre kohabitujuce páry s termínom do najbližšieho zasadnutia výboru. Úlohou poverila odbor ľudských práv MSSR v spolupráci s podpredsedom výboru.

Bodu 3.

Marián Filčík, Ministerstvo spravodlivosti SR

K otázke osvedčenia o vzdelaní pri osobách po zmene pohlavia pripomenul, že na 8. zasadnutí prijal výbor uznesenie č. 19, ktorým bola predsedníčka výboru zaviazaná iniciovať rokovania s MVSR a MŠVVŠ SR vo veci potrebných legislatívnych zmien pre vydávanie nových osvedčení o vzdelaní osobám po zmene pohlavia a informovať výbor. Na 9. zasadnutí bol výbor informovaný, že predmetné rezorty boli oslovení a bolo naplánované stretnutie.

Následne dňa 11. januára 2017 sa uvidelo, že sa stretol so zástupcami rezortu školstva a rezortu vnútra.

Záver stretnutia boli nasledovné:

Doklad o ukončení vzdelania sa v archívnej časti meniť nedá. Jediná možnosť je zasahovanie do dokumentov v registratúrnej fáze, resp. vytvorenie nových dokumentov. Zároveň je úprava pedagogickej dokumentácie upravená v predpisoch ministerstva školstva. Z toho dôvodu bolo navrhnuté, aby ministerstvo školstva pripravilo návrh legislatívnych zmien v školskej legislatíve vo veciach, ktoré sa týkajú vydávania osvedčenia o vzdelaní.

Osvedčenia o vzdelaní sú najmä: vysokoškolský diplom, maturitný diplom, osvedčenie o ukončení stredoškolského vzdelania a sociálna poisťovňa vyžaduje aj ukončenie základného vzdelania.

Ministerstvo spravodlivosti oceňuje prvé kroky rezortu školstva k úprave možnosti vydanie nového osvedčenia o vzdelaní po zmene pohlavia v podobe navrhovaných zmien v zákone o vysokých školách.

V čase zasadnutia bol v medzirezortnom pripomienkovom konaní (do 26. apríla) návrh novely zákona o vysokých školách, ktorý v novelizačnom bode 104. okrem iného upravuje:

§ 68 sa dopĺňa odsekmi 11 a 12, ktoré znejú:

„(11) **Vysoká škola vydá na žiadosť** fyzickej osoby, u ktorej došlo k zmene mena alebo k zmene priezviska **z dôvodu zmeny pohlavia náhradný doklad o absolvovaní štúdia** so zmeneným menom, priezviskom a rodným priezviskom, ak ho vysoká škola na doklade o absolvovaní štúdia uvádza, najneskôr do 30 dní od podania žiadosti; tento náhradný doklad sa okrem pôvodných osobných údajov vydáva v rovnakej podobe, v akej príslušná vysoká škola vydáva odpis z dokladu o absolvovaní štúdia.

Lucia Žitňanská, predsedníčka výboru, podpredsedníčka vlády a ministerka spravodlivosti

Ministerstvo bude sledovať celý proces úpravy predmetných ustanovení zákona o vysokých školách a zároveň bude sledovať ostatné zákony upravujúce vydávanie diplomov a osvedčení o ukončení vzdelania za účelom zabezpečenia ich novelizácie.

Bod 4.

Marián Filčík, Ministerstvo spravodlivosti SR

Pripomenul, že na 8. zasadnutí výboru bola otvorená téma diskusie k týmto odporúčaniam, nakoľko už pred ich vydaním bolo známe, že bude obsahovať nasledujúce odporúčanie:

„Diskriminácia osôb z komunity LGBT

14. Zatiaľ čo Výbor víta zmenu a doplnenie Trestného zákonníka, ktoré zaraďuje sexuálnu orientáciu medzi priťažujúce dôvody trestného činu, upozorňuje na to, že právne predpisy týkajúce sa nenávistných prejavov sa nevzťahujú na sexuálnu orientáciu a rodovú identitu. Výbor je znepokojený stále viac nepriateľským prostredím voči osobám na základe ich skutočnej alebo vnímanej sexuálnej orientácie, rodovej identity alebo prejavu, ktoré prispievajú k nepriateľskej debate politických osobností. Výbor je znepokojený tým, že požiadavkou na zákonné uznanie pohlavia je sterilizácia transrodových žien a mužov. (čl. 2, 17 a 26)

15. **Zmluvný štát by mal (a) prijať opatrenia na zastavenie nenávistných prejavov na základe sexuálnej orientácie a rodovej identity; (b) prijať opatrenia na odstránenie všetkých foriem sociálnej stigmatizácie homosexuality, bisexuality alebo transsexuality, diskriminácie alebo násillia voči osobám na základe ich sexuálnej orientácie alebo rodovej identity; a (c) rozpracovať a zaviesť postup na právne uznanie pohlavia, ktoré je v súlade s ustanoveniami Dohovoru. „**

Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR nás informovalo, že tieto záverečné odporúčania ešte stále neboli predložené na rokovanie vlády SR a prebieha k nim interné pripomienkové konanie.

Zároveň informoval o rozhodnutí ESĽP zo 6. apríla v prípade A.P., Garçon and Nicot v. France, že požiadavka sterilizačného zákroku pre vykonanie zmien v rodnom liste je porušením článku 8 v kontexte práva na súkromný život. Súd v rozhodnutí tvrdí, že podmieňovať uznanie pohlavnej

identity transrodových osôb sterilizačným zákrokom, ktorý si neželajú podstúpiť znamená podmieňovať právo na súkromný život vzdaním sa práva na rešpektovanie fyzickej integrity človeka.

Romina Kollárik, TransFúzia

Uviedol, že považuje zákon o zdravotnej starostlivosti za veľmi dobrý, avšak upozornil, že napriek tomu sa jeho ustanovenia v praxi porušujú. Tvrdí, že osoby podstupujúce zmenu pohlavia sú nútení podstúpiť kastráciu.

Lucia Žitňanská, predsedníčka výboru, podpredsedníčka vlády a ministerka spravodlivosti

Uviedla, že sa k predmetnej téme na výbore vrátíme a ukončila zasadnutie výboru.

Zapísala: Michaela Furiková, tajomníčka výboru

Schválila: Lucia Žitňanská, podpredsedníčka vlády a ministerka spravodlivosti SR a predsedníčka výboru

Jana Kviečinská, členka výboru, Ministerstvo spravodlivosti SR

Martin Macko, podpredseda výboru, Iniciatíva Inakosť

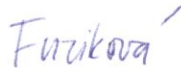
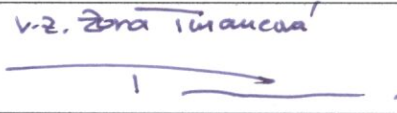
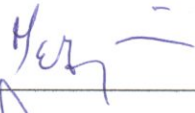
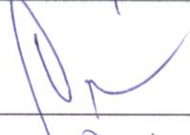
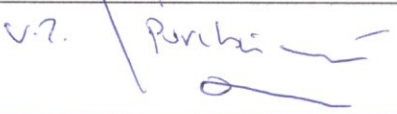
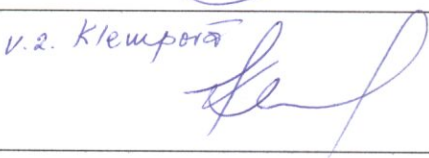
Lucia Žitňanská

PREZENČNÁ LISTINA

z 10. zasadnutia

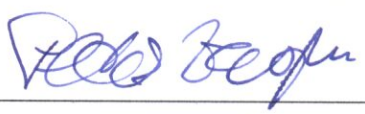
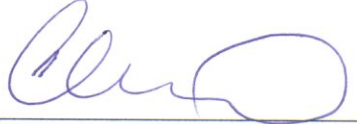
Výboru pre práva lesieb, gejev, bisexuálnych, transrodových a intersexuálnych osôb

21.04.2017, 10.00 hod., MS SR

1.	Lucia Žitňanská Podpredsedníčka vlády a ministerka spravodlivosti SR predsedníčka	
2.	Martin Macko Iniciatíva Inakosť podpredseda	
3.	Michaela Furiková Ministerstvo spravodlivosti SR tajomníčka	
4.	Jana Kviečinská Ministerstvo spravodlivosti SR	
5.	Radoslav Ragač Ministerstvo kultúry SR	v.z.
6.	Martina Matejková Ministerstvo zdravotníctva SR	
7.	Ondrej Varačka Ministerstvo vnútra SR	
8.	Ol'ga Pietruchová Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR	v.z.
9.	Barbara Illková Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR	v.z.
10.	Monika Korkošová Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR	v.z.
11.	Petra Fűköová kancelária Verejnej ochrankyne práv	
12.	Zuzana Magurová Ústav štátu a práva SAV	

prít.

13.	Silvia Porubánová Inštitút pre výskum práce a rodiny	
14.	Marián Mesároš Slovenské národné stredisko pre ľudské práva	
15.	Jana Mochňacká Národný inšpektorát práce	
16.	Roman Kollárik Queer Leaders Forum	
17.	Romana Schlesinger Queer Leaders Forum	
18.	Július Kolenič Iniciatíva Inakosť	v.z.
19.	Andrej Kuruc Iniciatíva Inakosť	
20.	Adriana Mesochoritsová Možnosť voľby	 ZASTUPITE MAGURDA
21.	Barbora Burajová Nadácia otvorenej spoločnosti	v.z.
22.	Hana Smitková Aspekt	
23.	Jana Jablonická Zezulová Iniciatíva Inakosť	v.z.
24.	Peter Varga Občan, demokracia, zodpovednosť	
25.	Christián Havlíček TransFúzia	v.z.
26.	Iveta Chovancová OZ Odysseus	
27.	Marián Filčík Ministerstvo spravodlivosti SR	
28.	Dana Srpoňová MZVaEZ SR	

112.